

แบบประเมินบทความวิจัย

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ครั้งที่ 3” ประจำปี 2562

วันศุกร์ที่ 31 พฤษภาคม 2562

ณ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร

1. ชื่อบทความ : การหาค่าความน่าจะเป็นในกรอบจำกัดตามโครงสร้างของสไลด์เกมการอ่าน
ร่วมกับแนวฝึกหัดงาน เทคนิคการอ่านที่มีประสิทธิภาพ
2. หัวข้อการประเมินบทความ

รายการประเมิน	ผลการประเมิน		ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ
	ผ่าน/แก้ไข	ไม่ผ่าน	
1. บทคัดย่อภาษาไทย	/		
2. Abstract	/		
3. บทนำ	/		
4. วัตถุประสงค์การวิจัย		/	ไม่เหมาะสมซ้ำซ้อน
5. สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)			
6. วิธีดำเนินการวิจัย	/		มีขั้นตอนที่คลุมเครือ
7. ผลการวิจัย	/		
8. สรุปผลการวิจัย	/		
9. อภิปรายผล	/		
10. ข้อเสนอแนะ	/		
11. เอกสารอ้างอิง	/		
12. องค์ความรู้ใหม่และคุณค่าทางวิชาการ			
13. ความถูกต้องตามรูปแบบ (Template)			

ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ

- ☐ 1) บทความผ่านเกณฑ์โดยไม่ต้องแก้ไข
- ☐ 2) บทความผ่านเกณฑ์ และแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
- ☐ 3) บทความไม่ผ่านเกณฑ์

การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน
ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสมุทรปราการ

The Development of Reading Comprehension using by promoted reading book
with exercises of 3 students, Samutprakan School.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษา สำนวนสภาพปัญหา และสาเหตุของปัญหาในชั้นเรียน ของนักเรียน (2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะ (3) เพื่อศึกษาพัฒนาการ ความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียน (4) เพื่อศึกษาสาเหตุของนักเรียนที่ยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/11 โรงเรียนสมุทรปราการ ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2561 จำนวน 24 คน จากผลการทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความ การวิจัยแบ่งการดำเนินการเป็น 4 ระยะ ประกอบด้วย ระยะที่ 1 วิเคราะห์ สภาพปัญหาในชั้นเรียน ระยะที่ 2 พัฒนานวัตกรรม ระยะที่ 3 การนำนวัตกรรมไปใช้ในการแก้ปัญหา และระยะที่ 4 ศึกษาผู้เรียน ที่ยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้ สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หนังสือส่งเสริมการอ่าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะ อีกทั้งแบบทดสอบ การอ่านจับใจความจากนิทาน บทความ และสารนิพนธ์ใจ ตลอดจนแบบทดสอบการอ่านจับใจความ หลังการจัดการเรียนรู้

ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้มากที่สุด คือ การระบุใจความสำคัญและรายละเอียดของข้อมูลที่ สืบสนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน ซึ่งจากการสำรวจสภาพปัญหา พบว่า มีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ 24 คน จากนักเรียนทั้งหมด 47 คน คิดเป็น ร้อยละ 51.06 มีสาเหตุมาจากนักเรียนไม่สามารถอธิบายใจความสำคัญ และแนวคิดสำคัญของเรื่องที่อ่าน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ ความสามารถในการระบุใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน นอกจากนี้ยังเกิดจากนักเรียนไม่สามารถบอกความหมายของคำหรือข้อความ ที่มีนัย ไม่สามารถบอกทรรศนะ และจุดมุ่งหมายของผู้เขียนในเรื่องที่อ่านได้

2) นวัตกรรมที่ใช้ในการแก้ปัญหา คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ร่วมกับ แบบฝึกทักษะ ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของนวัตกรรมจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า นวัตกรรมมีความเหมาะสมสำหรับใช้ในการแก้ปัญหา ความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยมีค่าความสอดคล้อง 0.5 ขึ้นไปทุกรายการ

3) หลังการจัดการเรียนรู้มีนักเรียนที่มีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 16.66 ซึ่ง ผู้วิจัยจะทำการศึกษาและดำเนินการแก้ไขต่อไป

คำสำคัญ : การอ่านจับใจความ, หนังสือส่งเสริมการอ่าน, แบบฝึกทักษะ

บรรณรองโสภาคย์ มาตยาคุณ

ข้าราชการครู กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนสมุทรปราการ

รศ.ดร.สุชาติ 2 สม 3 จำนวน 202 ร. 3 เงินสนับสนุน 2

ใช้เงิน 4000 บาท รศ.ดร.สุชาติ

บทนำ

การอ่านจับใจความเป็นเครื่องมือที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ที่ใช้ในการแสวงหาและพัฒนาความรู้ทั้งความรู้ในด้านวิชาการและในชีวิตประจำวัน เนื่องจากถ้าผู้อ่านสามารถจับใจความเนื้อหาที่อ่านได้ถูกต้อง ก็จะช่วยให้ประสบความสำเร็จในการอ่านและการเรียนในระดับต่อไป ดังที่รัฐปะนีย นาครทรรพ (2549: 115) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความ สรุปได้ว่า การประสบความสำเร็จในการเรียนของผู้เรียน ส่วนหนึ่งอยู่ที่ความสามารถในการอ่านจับใจความ ถ้าผู้เรียนอ่านไม่เข้าใจและจับใจความไม่ได้ จะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการอ่านและการเรียน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ผู้เรียนที่ขาดทักษะหรือความสามารถด้านการอ่านจับใจความ มีผลกระทบต่อการเรียนรู้การอ่านในระดับที่สูงขึ้น ตลอดจนส่งผลกระทบในวงกว้างต่อการเรียนรู้ในเนื้อหาหรือวิชาอื่น ทำให้ขาดความความรู้เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาตนเอง นอกจากนี้ยังส่งผลให้ ไม่สามารถเขียนสรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่านฟัง และดู ไม่สามารถเขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน ตลอดจนไม่สามารถระบุแนวคิดสำคัญของวรรณคดีและวรรณกรรมได้ (รินทร์ลภัส เฉลิมธรรมวงษ์, 2557: 33) ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้เรียน อันทำให้ไม่เป็นไปตามตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ที่ทางหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ ถือเป็นเรื่องสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งในปัจจุบันและอนาคต จึงสมควรได้รับการแก้ไข

ผู้วิจัยได้จัดการเรียนการสอน ในรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/11 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนสมุทรปราการ และได้มีโอกาสสำรวจสภาพปัญหาในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/11 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนสมุทรปราการ พบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทย ที่นักเรียนยังไม่ประสบผลสำเร็จ คือ สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน ตัวชี้วัดที่ ม.3/3 ระบุใจความสำคัญ

และรายละเอียดของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน จำนวน 24 คน ซึ่งการระบุใจความสำคัญก็เป็นประเภทหนึ่งของการอ่านจับใจความ เป็นปัญหาที่สำคัญที่จำเป็นต้องแก้ไขมากที่สุด

เมื่อได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหการอ่านจับใจความ พบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน และการใช้แบบฝึกทักษะ สามารถแก้ไขปัญหการอ่านจับใจความให้มีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น เนื่องจากนวัตกรรมหนังสือส่งเสริมการอ่าน มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนได้บทอ่านที่หลากหลาย ตรงกับความสนใจ ซึ่งมีส่วนช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน (สมปอง สว่างวงศ์, 2557: 64) ซึ่งสอดคล้องกับ สมพร จารุรัฐ (2544 อ้างถึงใน สมาน วัฒนรังสี, 2556: 22) ได้กล่าวถึง ความสำคัญ of หนังสือส่งเสริมการอ่านสรุปได้ว่า หนังสือส่งเสริมการอ่าน ช่วยส่งเสริมให้สามารถ เชื่อมโยงรูปภาพประกอบกับลำดับเหตุการณ์ของเนื้อเรื่องที่อ่าน ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดนิสัย รักการอ่าน รู้จักอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียดเพื่อหาสาระสำคัญของเรื่อง

การใช้แบบฝึกทักษะ มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนได้ทบทวนความรู้จากการอ่าน และช่วยพัฒนา การเรียนรู้ด้านการอ่านให้กับผู้เรียน (อัจฉรา ชิวพันธ์, 2549: 48) สอดคล้องกับรังษิมา สุริยรังสรรค์ (2555: 40) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกทักษะสรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทักษะ การเรียนรู้ของผู้เรียน เพราะการทำแบบฝึกประจำ จะช่วยให้ผู้เรียนได้นำความรู้ที่เรียนมาแล้วมาฝึกให้เกิดความรู้ ความเข้าใจที่กว้างขวาง และเกิดความชำนาญมากขึ้น

ผู้วิจัยจึงเลือกใช้นวัตกรรมหนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับแบบฝึกทักษะ ในการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/11 โรงเรียนสมุทรปราการ เพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ และสามารถอ่านจับใจความได้อย่างถูกต้อง บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ได้กำหนดไว้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษา สำนวนสภาพปัญหา และสาเหตุของปัญหาในชั้นเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/11 โรงเรียนสมุทรปราการ
 2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของวิธีการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะ
 3. เพื่อศึกษาพัฒนาการความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/11 โรงเรียนสมุทรปราการ
 4. เพื่อศึกษาสาเหตุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/11 โรงเรียนสมุทรปราการที่ยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้
- เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การอ่านจับใจความ

ความหมายของการอ่านจับใจความ จากที่ผู้วิจัย ได้ศึกษามาจากเอกสาร ตำรา งานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง พบว่า ความหมายของการอ่านจับใจความจากตำรา และงานวิจัย แต่ละเล่มได้ให้ความหมายเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีลักษณะคล้ายกัน ดังจะได้อธิบายต่อไปนี้

พองจันทร์ สุขยิ่ง (2555: 18) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความ สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านงานเขียนอย่างละเอียด เพื่อพิจารณาหาสิ่งที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อให้กับผู้อ่านได้ทราบ ทั้งทรงนะ ข้อคิดเห็น อารมณ์น้ำเสียงของผู้เขียน

ข้อมูลเกี่ยวกับ ความหมายของการอ่านจับใจความ ข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง กระบวนการทำความเข้าใจเรื่องที่อ่าน ค้นหาสาระ และใจความสำคัญ ตลอดจน ตีความเรื่องที่อ่าน เรียงลำดับเหตุการณ์ ระบุข้อคิดและประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านได้ถูกต้อง

ความสามารถในการอ่านจับใจความ

การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความ ผู้วิจัยได้ศึกษา จากเอกสาร และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีผู้ได้กล่าวถึงความสามารถในการอ่านจับใจความเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังต่อไปนี้

รินทร์ลภัส เกลิมธรรมวงษ์ (2557: 32) ได้กล่าวถึงหลักการอ่านจับใจความสรุปได้ว่า หลักการอ่าน

จับใจความ คือ ให้ตั้งใจอ่านเรื่องราวให้ตลอดจนจบ จากนั้น คิดตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไรแล้วเขียนเรียบเรียงสรุปใจความของเรื่องที่อ่านด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

ผู้วิจัยสามารถสรุปหลักการของการอ่านจับใจความ ได้ว่า การอ่านจับใจความต้องอ่านเนื้อหา ของเรื่องอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งเนื้อหาจนจบ ตลอดจนถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านคิดตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไรแล้วเขียนเรียบเรียงสรุปใจความของเรื่องที่อ่านด้วยสำนวนภาษาของตนเอง และต้องมีการฝึกฝนอยู่เสมอ

การวัดและประเมินผลการอ่านจับใจความ

ผู้วิจัยได้ศึกษาดำรง เอกสาร และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการอ่านจับใจความ พบว่า มีนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญกล่าวถึง การวัด และประเมินผลการอ่านจับใจความ ในลักษณะที่สอดคล้องกัน และแตกต่างกันบ้างในบางกรณี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545 อ้างถึงใน นิชาพร ปรีชาวิภาส, 2555: 35-36) ได้กล่าวถึงการวัด และประเมินผลการอ่านจับใจความ สรุปได้ว่า การวัด และประเมินผลการอ่านจับใจความ มี 2 วิธี คือ การใช้เครื่องมือแบบทดสอบโดยผู้อ่านจะต้องตอบคำถามได้ร้อยละ 70 ขึ้นไป เนื่องจาก หากยึดเกณฑ์ที่ต่ำกว่านี้จะทำให้ มีความเข้าใจคลาดเคลื่อนในเนื้อหาที่สำคัญของเรื่อง และการใช้แบบประเมินค่า โดยใช้แบบตัวอักษรแล้วตีค่าออกมาเป็นคะแนน โดยให้ผู้อ่านประเมินการอ่านจับใจความด้วยตนเอง

ผู้วิจัยสามารถสรุปการวัดและประเมินผล การอ่านจับใจความ ได้ว่า การวัดและประเมินผลการอ่านจับใจความ มีการใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผล คือ การใช้แบบทดสอบ และการใช้แบบประเมินการอ่านจับใจความ โดยในการเลือกใช้เครื่องมือแต่ละชนิดนั้น ควรคำนึงถึงจุด ประสงค์ของเนื้อหาที่ต้องการวัด และประเมินผลเป็นสำคัญ

นวัตกรรมหนังสือส่งเสริมการอ่าน

ความสำคัญของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

หนังสือส่งเสริมการอ่าน เป็นอีกเครื่องมือหนึ่งที่มีส่วนช่วยพัฒนาทักษะการอ่านให้กับนักเรียน ช่วยให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่อ่านอย่างลึกซึ้ง สามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์ที่อ่าน ตลอดจนสามารถสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ นอกจากนี้หนังสือส่งเสริมการอ่านยังช่วยเพิ่มทางเลือกและเพิ่มความสนใจในการเรียนรู้การอ่านของนักเรียน ซึ่งมีผู้กล่าวถึงความสำคัญของหนังสือส่งเสริมการอ่าน ดังนี้

สมพร จารุรักษ์ (2544 อ้างถึงในสมาน วัฒนรังสี, 2556: 22) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหนังสือส่งเสริมการอ่าน สรุปได้ว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านมีความสำคัญต่อการพัฒนาการทางความคิดและสติปัญญา โดยเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ได้แก่ 1) การสังเกต โดยกระตุ้นให้สังเกตสิ่งที่ปรากฏในภาพ 2) การเปรียบเทียบ โดยเป็นการเปรียบเทียบรูปภาพกับเหตุการณ์ในเรื่อง 3) การจัดลำดับ เป็นการจัดลำดับเหตุการณ์ หรือเรื่องราวในเนื้อหาที่อ่าน 4) การสรุปความ เป็นการสรุปสาระสำคัญจากเรื่องราวที่อ่าน ฝึกการแยกแยะใจความสำคัญออกจากใจความขยาย 5) การนำความรู้ไปใช้ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง หรือนำสิ่งที่ได้จากการอ่านไปปรับใช้ในชีวิตจริง 6) การวิพากษ์วิจารณ์ โดยการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สนทนา อภิปราย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล

ผู้วิจัยสามารถสรุปความสำคัญของหนังสือส่งเสริมการอ่านได้ว่า หนังสือส่งเสริม การอ่านช่วยให้ผู้เรียนได้มีทักษะการสังเคราะห์รายละเอียดของเนื้อเรื่องที่อ่าน ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงรูปภาพที่เห็นกับสถานการณ์หรือเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้ พร้อมกับจัดลำดับเรื่องราวของเรื่องที่อ่านได้ ตลอดจนสามารถสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน โดยการระบุสิ่งที่สำคัญที่สุดที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อให้กับผู้อ่านได้ทราบและการแยกใจความสำคัญออกจากพลความ นอกจากนี้ยังช่วยปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้กับผู้เรียน

นวัตกรรมแบบฝึกทักษะ

ความสำคัญของแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือหรือสื่อประกอบการสอน ที่ครูผู้สอนนิยมนำมาใช้ในการฝึกทักษะความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ได้เรียนไปแล้ว เนื่องจากแบบฝึกทักษะเอื้อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน สิ่งที่ยังมาอยู่บ่อย ๆ อย่างสม่ำเสมอ ช่วยให้นักเรียนเกิดความชำนาญและแม่นยำในเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง ซึ่งมีผู้กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกทักษะ ดังนี้

ณัฐณี ศรีคำ (2549 อ้างถึงในนงเยาว์ ทองกำเนิด, 2558: 66) ได้กล่าวถึงความสำคัญ ของแบบฝึกทักษะสรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะมีความสำคัญและมีประโยชน์ทั้งต่อผู้เรียนและผู้สอน ดังนี้ 1) ทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนมากขึ้น 2) ทำให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนต่อเรื่องที่เรียน 3) ช่วยให้ครูได้ปรับปรุงและพัฒนาเนื้อหาวิธีสอนและกิจกรรมแต่ละบทเรียน 4) ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ 5) ช่วยให้ผู้เรียนได้ทำงานตามลำดับขั้นตอน และมีความรับผิดชอบต่องานที่ทำ 6) ช่วยให้ผู้เรียนสามารถประเมินผลงานได้ด้วยตนเอง

นิชาพร ปรีชาวิภาส (2555: 40) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกทักษะ สรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะมีความสำคัญทั้งต่อผู้เรียนและผู้สอน เพราะเป็นเครื่องมือที่ผู้เรียนสนใจ ช่วยให้เข้าบทเรียนและมีพัฒนาการดีขึ้น อีกทั้งช่วยให้ครูได้ทราบข้อบกพร่องและปัญหาของนักเรียน ช่วยลดภาระของครู และเป็นเครื่องมือวัดและประเมินผลอีกด้วย

ผู้วิจัยสามารถสรุปความสำคัญของแบบฝึกทักษะได้ว่า แบบฝึกทักษะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาสาระที่เรียนมากขึ้น ช่วยฝึกฝนและส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาที่ดีขึ้น อีกทั้งมีการคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งเสริมความรู้และทักษะในด้านภาษาที่คงทน ตลอดจนครูได้เห็นจุดเด่นจุดด้อยของผู้เรียนได้ชัดเจน สามารถดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้นได้รวดเร็วขึ้น นอกจากนี้ยังอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียนในขณะเรียนรู้ ไม่ต้องเสียเวลาในการคัดลอกแบบฝึก

ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี

ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดีมีนักวิชาการได้กล่าวถึง ดังจะได้อธิบายต่อไปนี้

สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550: 33) ได้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดีสรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะที่ดีต้องสอดคล้องกับเนื้อหา และจุดประสงค์ของหลักสูตร เหมาะสมกับวัย และความสามารถของผู้เรียน มีการจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก ได้รับความสนใจ ส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อเนื้อหาที่สอน มีขนาดเหมาะสมกับผู้เรียน มีสีสันสวยงาม หลากหลายรูปแบบ

รังษิมา สุริยารังสรรค์ (2555: 42) ได้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี สรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะที่ดีควรมีความสอดคล้องกับเนื้อหาของบทเรียน เรียงเนื้อหาตามลำดับความยากง่าย เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน มีรูปแบบที่หลากหลาย งดงามดูน่าสนใจ และมีเนื้อหาที่สั้น

ผู้วิจัยสามารถสรุปลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดีได้ว่า แบบฝึกทักษะที่ดีต้องมีความสอดคล้องกับเนื้อหา และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ตลอดจนเนื้อหาต้องมีความน่าสนใจ เป็นเรื่องที่ใกล้ตัวและมีความเหมาะสมกับช่วงวัยและความสามารถของผู้เรียน มีการเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก ใช้สำนวนภาษาที่กระชับเข้าใจง่าย มีสีสันสวยงามดึงดูดใจ และมีรูปแบบที่หลากหลาย

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ เป็นการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/11 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนสมุทรปราการ โดยใช้ประเด็นหลัก ได้แก่ มาตรฐานและตัวชี้วัดของผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้วิจัยดำเนินการ 4 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 วิเคราะห์สภาพปัญหาในชั้นเรียน :

ผู้วิจัยมีความต้องการสำรวจสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเกี่ยวกับการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทย ของ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/11 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนสมุทรปราการ จำนวน 47 คน และได้นำมาวิเคราะห์สภาพปัญหา โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาและข้อมูลเชิงปริมาณ ดังนี้ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ได้แก่ 1. แบบสำรวจสภาพปัญหาในชั้นเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/11 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนสมุทรปราการ 2. วิเคราะห์เนื้อหาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ วิเคราะห์ผลการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความของผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

ระยะที่ 2 พัฒนานวัตกรรม : ผู้วิจัยได้สร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยนำแนวคิดมาจากสมพร จารุรัฐ (2544 อ้างถึงในสมาน วัฒนรังสี, 2556: 22) ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ซึ่งผู้วิจัยนำแนวคิดของอัจฉรา ชิวพันธ์ (2549: 48) มาเป็นนวัตกรรมในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หนังสือส่งเสริมการอ่าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ชุดนิทานหรรษา ชุดบทความมหาสนุก และชุดสารโน้มน้าวใจให้มีความสุขสันต์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาการเรียนการสอนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน และแบบฝึกทักษะ ของอัจฉรา ชิวพันธ์ (2549: 48), ธวัชชัย มีประเสริฐ (2552: 28), รังษิมา สุริยารังสรรค์ (2555: 42), สมาน วัฒนรังสี (2556: 22), นงเยาว์ ทองกำเนิด (2558: 66)

2. ศึกษาข้อมูลเนื้อหาของนิทาน บทความ และสารโน้มน้าวใจ ที่นำมาพัฒนาเป็นบทอ่านในหนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้อง และความเหมาะสมของเนื้อหาบทอ่านกับระดับความยากง่าย และพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียน ตลอดจนให้ตรงกับตัวชี้วัดและความสนใจของนักเรียน

3. นำบทอ่านจากนิทาน บทความ และสารโน้มน้าวใจ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและคัดเลือกไว้แล้ว ไปให้ผู้เรียนได้ช่วยกันคัดเลือกอีกครั้ง เพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน

4. ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างแบบฝึกทักษะ และการตั้งคำถามในแบบฝึกทักษะ เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้

ของผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงในขณะที่ทำแบบฝึกทักษะ

5. ออกแบบรูปเล่มของหนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับแบบฝึกทักษะ

6. สร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะ เพื่อแก้ปัญหาการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/7

7. นำหนังสือส่งเสริมการอ่าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล เพื่อพิจารณาตรวจสอบเสนอแนะ และแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่อง

8. นำหนังสือส่งเสริมการอ่าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะ มาแก้ไขปรับปรุงเรื่อง การพิมพ์ผิด คำ การใช้คำ หรือข้อความที่ไม่สอดคล้องกัน ผู้วิจัยจึงได้นำข้อเสนอแนะดังกล่าวมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ระยะที่ 3 การนำนวัตกรรมไปใช้ในการแก้ปัญหา : ผู้วิจัยได้นำแนวทางการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะ มาใช้ในการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/11 โรงเรียนสมุทรปราการ ตั้งแต่วันที่ 7 - 18 มกราคม พ.ศ. 2562 เป็นระยะเวลา 10 วัน รวมทั้งหมด 10 ชั่วโมง มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการจับใจความจากเรื่องที่อ่านได้ เพื่อให้เป็นไปตามความมุ่งหมาย ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนด โดยผู้วิจัยได้สอดแทรกไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยวิเคราะห์จาก 1) วิเคราะห์เชิงคุณภาพ วิเคราะห์เนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้จากแบบบันทึกหลังการสอนสำหรับการบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ในแต่ละคาบเรียน 2) วิเคราะห์เชิงปริมาณวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/11 โรงเรียนสมุทรปราการ จากคะแนนผลการทำแบบฝึกทักษะ จากเรื่องที่อ่าน ในแต่ละคาบ การทำแบบทดสอบการอ่านจับใจความ จากนิทาน บทความ

และสารโน้มน้าวใจ ตลอดจนการทดสอบการอ่านจับใจความหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

ระยะที่ 4 การวางแผนศึกษาผู้เรียนที่ยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้ : ผู้วิจัยได้วางแผนเพื่อศึกษาและแก้ปัญหาผู้เรียนที่ยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้ โดยหากพบว่ามีผู้เรียนที่ยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้ ผู้วิจัยจะได้นำนวัตกรรมหนังสือส่งเสริมการอ่าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะ มาปรับปรุงและพัฒนาให้มีความเหมาะสมกับระดับความสามารถและศักยภาพของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มากที่สุด ตลอดจนพัฒนาให้นวัตกรรมมีความน่าสนใจ ทันสมัย ดึงดูดความสนใจ ของผู้เรียนมากขึ้น

ผลการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/11 โรงเรียนสมุทรปราการ โดยผู้วิจัยขอเสนอข้อมูลและกระบวนการวิจัยดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาในชั้นเรียน

ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาในชั้นเรียน :

โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาและข้อมูลเชิงปริมาณ ดังนี้ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ได้แก่ 1. แบบสำรวจสภาพปัญหาในชั้นเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/11 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนสมุทรปราการ 2. วิเคราะห์เนื้อหาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ วิเคราะห์ผลการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นพบว่า มีนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนเรื่องการอ่านจับใจความมากที่สุด ซึ่งมีทั้งหมด 24 คน คิดเป็นร้อยละ 51.06 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางแสดงผลการทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความ ก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์

นักเรียน	คะแนน (30)	คิดเป็น ร้อยละ	แปลผล	นักเรียน	คะแนน (30)	คิดเป็น ร้อยละ	แปลผล
คนที่ 1	16	53.33	ไม่ผ่านเกณฑ์	คนที่ 13	14	46.67	ไม่ผ่านเกณฑ์
คนที่ 2	15	50.00	ไม่ผ่านเกณฑ์	คนที่ 14	13	43.33	ไม่ผ่านเกณฑ์
คนที่ 3	17	56.67	ไม่ผ่านเกณฑ์	คนที่ 15	15	50.00	ไม่ผ่านเกณฑ์
คนที่ 4	16	53.33	ไม่ผ่านเกณฑ์	คนที่ 16	18	60.00	ไม่ผ่านเกณฑ์
คนที่ 5	18	60.00	ไม่ผ่านเกณฑ์	คนที่ 17	16	53.33	ไม่ผ่านเกณฑ์
คนที่ 6	19	63.33	ไม่ผ่านเกณฑ์	คนที่ 18	19	63.33	ไม่ผ่านเกณฑ์
คนที่ 7	13	43.33	ไม่ผ่านเกณฑ์	คนที่ 19	18	60.00	ไม่ผ่านเกณฑ์
คนที่ 8	16	53.33	ไม่ผ่านเกณฑ์	คนที่ 20	19	63.33	ไม่ผ่านเกณฑ์
คนที่ 9	16	53.33	ไม่ผ่านเกณฑ์	คนที่ 21	17	56.67	ไม่ผ่านเกณฑ์
คนที่ 10	18	60.00	ไม่ผ่านเกณฑ์	คนที่ 22	18	60.00	ไม่ผ่านเกณฑ์
คนที่ 11	17	56.67	ไม่ผ่านเกณฑ์	คนที่ 23	19	63.33	ไม่ผ่านเกณฑ์
คนที่ 12	15	50.00	ไม่ผ่านเกณฑ์	คนที่ 24	19	63.33	ไม่ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความ ก่อนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/11 จำนวน 24 คน มีดังนี้ นักเรียนที่มีผลคะแนนอยู่ในช่วง 50-69 มีจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 87.5 และนักเรียนที่มีผลคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50 มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 สะท้อนให้เห็นว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/11 ทั้ง 24 คน มีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70

เมื่อได้ดำเนินการวิจัยพบว่าปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้การสอนมากที่สุด คือ การอ่านจับใจความ ซึ่งมีนักเรียนที่ต้องได้รับการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 51.06 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด โดยผู้วิจัยได้เลือกจัดทำนวัตกรรมคือ หนังสือส่งเสริมการอ่าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับแบบฝึกทักษะ : ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล โดยการศึกษาจากหนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า แนวทางที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและการนำนวัตกรรมที่มีความเหมาะสมกับปัญหาการอ่าน

จับใจความ เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาการอ่านจับใจความได้ คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะ จึงดำเนินการสร้างนวัตกรรม และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของนวัตกรรมกับการแก้ปัญหา พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.91 นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ปรับปรุงและพัฒนาวัตกรรมการตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ระยะที่ 3 ผลการนำหนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับแบบฝึกทักษะไปใช้ในการแก้ปัญหาการอ่านจับใจความ : ผู้วิจัยได้นำนวัตกรรมหนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับแบบฝึกทักษะ ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/11 โรงเรียนสมุทรปราการ ผลการทำแบบฝึกทักษะและแบบทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้แต่ละเรื่อง สามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณได้ดังต่อไปนี้

ผลการทดสอบท้ายแผนการอ่านจับใจความจากนิทาน โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะ พบว่ามีนักเรียนผ่านเกณฑ์ (ร้อยละ 70) จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 79.16

ผลการทดสอบท้ายแผนการอ่านจับใจความจากบทความ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะ พบว่ามีนักเรียนผ่านเกณฑ์ (ร้อยละ 70) จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 66.66

ผลการทดสอบท้ายแผนการอ่านจับใจความจากสารนิพนธ์ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะ พบว่ามีนักเรียนผ่านเกณฑ์ (ร้อยละ 70) จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 75

ผลการทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความ หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะ พบว่ามีนักเรียนผ่านเกณฑ์ (ร้อยละ 70) จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 และไม่ผ่านเกณฑ์ (ร้อยละ 70) จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 16.66 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตารางแสดงผลการทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความ หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

นักเรียน	คะแนน (30)	คิดเป็น ร้อยละ	แปลผล	นักเรียน	คะแนน (30)	คิดเป็น ร้อยละ	แปลผล
คนที่ 1	23	76.67	ผ่านเกณฑ์	คนที่ 13	20	66.67	ไม่ผ่านเกณฑ์
คนที่ 2	22	73.33	ผ่านเกณฑ์	คนที่ 14	19	63.33	ไม่ผ่านเกณฑ์
คนที่ 3	25	83.33	ผ่านเกณฑ์	คนที่ 15	22	73.33	ผ่านเกณฑ์
คนที่ 4	23	76.67	ผ่านเกณฑ์	คนที่ 16	26	86.67	ผ่านเกณฑ์
คนที่ 5	26	86.67	ผ่านเกณฑ์	คนที่ 17	23	76.67	ผ่านเกณฑ์
คนที่ 6	27	90.00	ผ่านเกณฑ์	คนที่ 18	28	93.33	ผ่านเกณฑ์
คนที่ 7	19	63.33	ไม่ผ่านเกณฑ์	คนที่ 19	25	83.33	ผ่านเกณฑ์
คนที่ 8	22	73.33	ผ่านเกณฑ์	คนที่ 20	27	90.00	ผ่านเกณฑ์
คนที่ 9	22	73.33	ผ่านเกณฑ์	คนที่ 21	26	86.67	ผ่านเกณฑ์
คนที่ 10	26	86.67	ผ่านเกณฑ์	คนที่ 22	27	90.00	ผ่านเกณฑ์
คนที่ 11	25	83.33	ผ่านเกณฑ์	คนที่ 23	28	93.33	ผ่านเกณฑ์
คนที่ 12	20	66.67	ไม่ผ่านเกณฑ์	คนที่ 24	25	83.33	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความ หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/11 จำนวน 24 คน มีนักเรียนที่ได้คะแนนอยู่ในช่วงร้อยละ 90-100 จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 20.83 นักเรียนที่ได้คะแนนอยู่ในช่วงร้อยละ 80-89 มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 นักเรียนที่ได้คะแนนอยู่ในช่วงร้อยละ 70-79 มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 29.16 นักเรียนที่ได้คะแนนอยู่ในช่วงร้อยละ 60-69 มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 16.66 ตามลำดับ

การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ซึ่งให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะ ทำให้นักเรียนสามารถระบุใจความสำคัญ ตีความ และสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ ถึงแม้จะมีบทอ่านบางประเภทหรือบางเรื่องที่มีเนื้อหาหายากและซับซ้อน ตลอดจนรูปภาพประกอบไม่สัมพันธ์กันกับเนื้อหา ส่งผลให้นักเรียนบางคนยังไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสรุปจุดเด่น ตลอดจนข้อจำกัดของหนังสือส่งเสริมการอ่าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะ

พบว่า การพัฒนาการอ่านจับใจความ ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะ โดยให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะ ทำให้นักเรียนสามารถระบุใจความสำคัญ ตีความ และสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ ถึงแม้จะมีบทอ่านบางประเภทหรือบางเรื่องที่มีเนื้อหาหายากและซับซ้อน ตลอดจนรูปภาพประกอบไม่สัมพันธ์กันกับเนื้อหา ส่งผลให้นักเรียนบางคนยังไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ อีกทั้งเป็นนวัตกรรมที่มีรูปภาพประกอบเนื้อหา ผู้วิจัยจึงต้องวาดภาพหรือคัดเลือกรูปภาพที่มีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับเนื้อหาจำนวนมาก เพราะหากรูปภาพไม่สอดคล้องกับเนื้อหา จะทำให้ผู้เรียนไม่สามารถเชื่อมโยงรูปภาพกับเนื้อหาได้ ตลอดจนผู้วิจัยต้องออกแบบคำถามในแบบฝึกทักษะและแบบทดสอบให้ตรงกับองค์ประกอบความสามารถที่ต้องการวัดอย่างเคร่งครัด จึงจะสามารถพัฒนาการเรียนรู้ด้านการอ่านได้เป็นอย่างดี

ระยะที่ 4 ศึกษาผู้เรียนที่ยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้ : การจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะในครั้งนี้ พบว่ายังมีนักเรียนที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาคำอ่านจับใจความดังกล่าวได้ เนื่องจากบทอ่านในส่วนของบทความมีความยาวมาก อีกทั้งมีเนื้อหาเป็นวิชาการค่อนข้างยากและซับซ้อน ตลอดจนรูปภาพประกอบเนื้อหาบทความ ยังไม่มีความสอดคล้องหรือสัมพันธ์กับเนื้อหา เนื่องจากธรรมชาติของเนื้อหาบทความมีความยาว จึงไม่สามารถหารูปภาพประกอบให้ครบทุกประโยคได้ นอกจากนี้ นักเรียนยังไม่สามารถระบุใจความสำคัญ แนวคิดสำคัญและไม่สามารถบอกความหมายของคำจากบทความ และสารโน้มน้าวใจได้ เนื่องจากความรู้ในส่วนนี้นักเรียนจำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐาน มาก่อนจึงจะสามารถทำได้ เนื่องจากรูปภาพไม่สามารถที่จะเชื่อมเนื้อหา กับองค์ประกอบเหล่านี้ได้ จึงทำให้นักเรียนยังไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

สรุปและอภิปรายผล

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/11 มีปัญหาด้านการอ่านจับใจความมากที่สุด สาเหตุเกิดจากนักเรียน ไม่สามารถอธิบายใจความ

สำคัญและแนวคิดสำคัญของเรื่องที่อ่าน อีกทั้งไม่สามารถบอกความหมายของคำหรือข้อความที่มีนัย ตลอดจนไม่สามารถบอกทฤษฎี และจุดมุ่งหมายของผู้เขียนในเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อให้นักเรียนไม่สามารถตีความจากเรื่องที่อ่านได้ อีกทั้งนักเรียนไม่สามารถอธิบายหรือสรุปเนื้อหาจากเรื่องที่อ่าน และไม่สามารถบอกข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการสรุปสาระสำคัญของนักเรียน

ผู้วิจัยพบว่านวัตกรรมที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหามากที่สุด คือ หนังสือส่งเสริมการอ่าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะ โดยผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนานวัตกรรม ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและการพัฒนาความสามารถของนักเรียน ได้มีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย การสอนภาษาไทย และการวัดและประเมินผล ซึ่งผลการตรวจสอบความสอดคล้องของความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของสภาพปัญหากับนวัตกรรม พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน ได้ให้คะแนนความสอดคล้องมากกว่า 0.5 ทุกรายการ แสดงให้เห็นว่ามีความเหมาะสมที่จะนำมาพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน

ผลการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการของความสามารถในการอ่านจับใจความที่ดีขึ้น โดยมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวนถึง 20 คน ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 4 คน ซึ่งมีสาเหตุมาจากนักเรียนไม่สามารถอธิบายใจความสำคัญ และแนวคิดสำคัญของเรื่องที่อ่าน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความสามารถในการระบุใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน นอกจากนี้ยังเกิดจากนักเรียนไม่สามารถบอกความหมาย ของคำหรือข้อความที่มีนัย ไม่สามารถบอกทฤษฎี และจุดมุ่งหมายของผู้เขียนในเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อให้นักเรียนไม่สามารถตีความจากเรื่องที่อ่านได้ ทำให้ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการสรุปสาระสำคัญของนักเรียน ทั้งนี้เกิดจากเนื้อหาของบทอ่านมีความยาวและซับซ้อนเกินไป ทำให้นักเรียนหาใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าไม่ได้ อีกทั้งภาษาที่ปรากฏในบทอ่านบางเนื้อหา เป็นภาษาวิชาการหรือเป็นภาษาทางวรรณคดี ทำให้นักเรียนยังตีความหมายของคำเหล่านั้นไม่ได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอน

1) ผู้วิจัยต้องศึกษาแรงกระตุ้นและความสนใจของนักเรียนต่อการอ่านจับใจความจากหนังสือส่งเสริมการอ่าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะ เพื่อให้นักเรียนเกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้ได้อย่างได้ผล

2) ผู้วิจัยควรให้นักเรียนฝึกทักษะการอ่านจับใจความ จากบทอ่านที่หลากหลายประเภทอย่างสม่ำเสมอ

3) หนังสือส่งเสริมการอ่าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะควรมีแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อจะได้ทราบพัฒนาการความสามารถ ในการอ่านจับใจความระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนที่ชัดเจน

4) หนังสือส่งเสริมการอ่าน ร่วมกับแบบฝึกทักษะควรมีเฉลยแบบฝึกทักษะ และเฉลยแบบทดสอบ ให้นักเรียนสามารถตรวจทานคำตอบด้วยตนเองได้เวลาที่อยากเรียนรู้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยควรพัฒนานวัตกรรมให้มีความน่าสนใจยิ่งขึ้น ทั้งด้านการคัดเลือกบทอ่านให้ตรงกับความสนใจของนักเรียน แต่ทั้งนี้บทอ่านดังกล่าวต้องมีระดับยากง่ายเรียงตามลำดับการเรียนรู้ ไม่ควรนำบทอ่านที่มีเนื้อหายากหรือง่ายจนเกินไป และมีหลากหลายประเภท นอกจากนี้การออกแบบแบบฝึกทักษะ ควรมีข้อคำถามที่หลากหลาย ไม่ใช้การถามรูปแบบเดิมซ้ำกันหลายครั้ง ตลอดจนการใช้ภาษา ในการตั้งคำถามควรให้สั้นกระชับ ได้ใจความ ไม่ควรนำสำนวนภาษาต่างประเทศมาใช้ในประโยคภาษาไทย

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วย ความกรุณา จากท่านผู้อำนวยการ ท่านรองผู้อำนวยการโรงเรียนสมุทรปราการ กรรมการผู้เชี่ยวชาญ หัวหน้าและครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ในการให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางการดำเนินการวิจัยที่ถูกต้อง ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง จนรายงานการวิจัยเสร็จสมบูรณ์

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- ฐปะนิย นาคทรพ. (2549). *การสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ
- ณัฐชา อักษรเดช. (2554). *การสร้างแบบฝึกการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณิชาพร ปรีชาวิภาส. (2555). *การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทีศนา แคมมณี. (2548). *ศาสตร์การสอน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธวัชชัย มีประเสริฐ. (2552). *รายงานการวิจัยและพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและการพัฒนาผลงานทางวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ธารอักษร.
- นงเยาว์ ทองกำเนิด. (2558). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พองจันทร์ สุขยิ่ง และคณะ. (2555). *หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษาไทย ม.3*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- รังษิมา สุริยารังสรรค์. (2555). *การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา*

ปีที่ 1 โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- รินทร์ลภัส เฉลิมธรรมวงษ์. (2557). *การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้เทคนิค KWL Plus*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมปอง สว่างวงศ์ และนพดล จันทรเพ็ญ. (2557). *การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชุด เทียวเมืองอุบลคำขวัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพรรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สนม ครุฑเมือง. (2550). *การเขียนเชิงวิชาการ*. นครสวรรค์: นิวเสรินคร.
- สมาน วัฒนรังสี. (2556). *การใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2545). *หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 7)*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- อัจฉรา ชีวพันธ์. (2549). *ภาษาพาสอน เรื่องน่ารู้สำหรับครูภาษาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.